

“gros” i és el nom donat universalment a la moneda d’argent, múltiple del diner. El nom de *croat*, en canvi, deriva de “moneda que porta una creu”, *crucesignato*, en els documents llatins. La similitud gràfica i de tipus no té, doncs, cap relació amb l’aparent semblança dels noms.

Bibliografia

NORTH, J. J. *English Hammered Coinage*. Londres: Spink and Son, 1960.
 TREPPO, Mario del. *Els mercaders catalans i l’expansió de la Corona Catalano-Aragonesa*. Barcelona: Curial, 1976.

TROBALLA DE VENTALLÓ

M. CRUSAFONT

Núm.: AN-77.

Lloc: Ventalló (Alt Empordà).

Composició: Una unça macuquina.

Dates límit: C. 1661-1665.

Data més probable de la pèrdua: Segona meitat s. XVII.

Localització: Desconeguda.

Data de la troballa: Vers 1980.

Circumstàncies de la troballa: En desmuntar un forn d’una casa, entre els materials de reompliment, va aparèixer la moneda. La troballa la va fer el paleta Manuel Contreras.

Descripció

Unça macuquina d’or de Felip III (IV) de la seca de Sevilla.

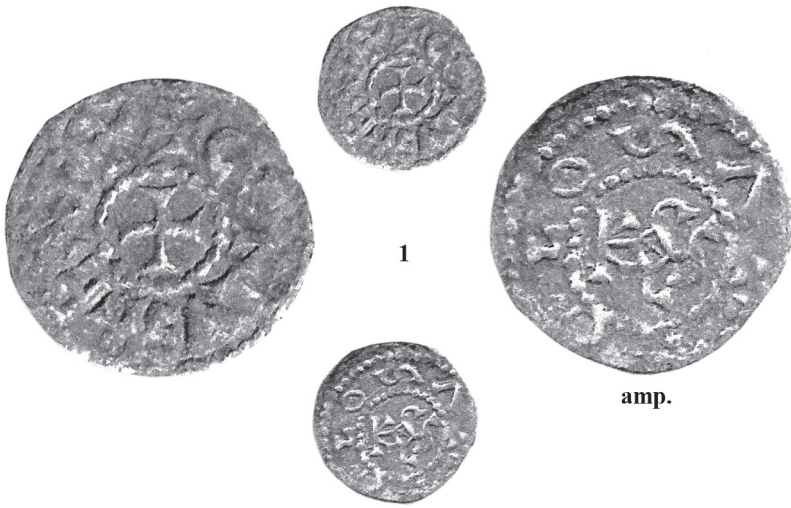
a/ .PH.... Armes reials entre S-VIII. A l’esquerra (BR)

r/ +HIS....1(66)1 Creu patent dins d’orla lobulada i ornada

Pes: — g Ø: 34 mm Cal-67 Làmina, núm. 3

Comentaris

Devem a l’amic Martí Pada, de l’Ajuntament de Castelló d’Empúries, la notícia d’aquesta antiga troballa, de la qual s’ha conservat la imatge que reproduïm. Els forns de pa que es construïen a les masies i a les cases ciutadanes solien tenir

un reompliment aïllant per la part de dalt. En aquests reompliments, s'hi sol trobar sorra i, a voltes, trossos de ceràmica, però mai no havíem sentit a dir que hi hagués alguna moneda. No sabem, doncs, si hi caigué accidentalment en fer el reompliment o bé si tenia la funció de desitjar prosperitat a la casa en el futur.

La circulació de l'or castellà a Catalunya en monedes d'escuts i els seus múltiples i submúltiples està ben documentada des del segle XVI. Res d'estrany, doncs, que ara aflori una peça que el representi. L'excelsitud de la troballa rau en l'alt valor de la peça, no pas comú en troballes individuals. Les unces solen constituir el fons més freqüent en els tresors, en els quals s'intentava reunir en el menor espai possible el màxim de valor, però no sol ésser present en les troballes individuals, perquè si es perdia una peça de tant preu, bé prou procuraven de retrobar-la.

Bibliografia

CALICÓ, F.; CALICÓ, X.; TRIGO, J. *Numismática española*. Barcelona, 1994.

CRUSAFONT, M. «Circulación de la moneda castellana en Cataluña en el siglo XVI. El hallazgo de Valls». *Gaceta Numismática*, núm. 109 (Barcelona: Asociación Numismática Española, 1993), p. 43-54.